

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Наукове товариство здобувачів вищої освіти та молодих учених
Рада молодих вчених НАПН України
Рада молодих вчених КНУКіМ
Рада молодих вчених ПНПУ ім. В. Короленка
Рада молодих вчених НМАУ («Київська консерваторія»)**

МАТЕРІАЛИ

***XIX Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти та молодих учених***

«НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ»

15 травня 2026 року

м. Рівне

НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА МОЛОДИХ : Матеріали XIX Міжнародної науково–практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих науковців. Рівне: РВВ РДГУ. 2026. 385 с.

Організаційний комітет:

ПАВЕЛКІВ Роман Володимирович – доктор психол. наук,
проф. – **голова оргкомітету**;
ПЕТРЕНКО Оксана Борисівна – доктор пед. наук, проф. –
заступник голови оргкомітету;
ВИТКАЛОВ Сергій Володимирович – доктор культурології,
проф. – **заступник голови оргкомітету**;
ВОЙТОВИЧ Ігор Станіславович – доктор пед. наук, проф.;
ПАВЕЛКІВ Віталій Романович – доктор психол. наук, проф.;
АНТОНЮК Микола Степанович – кандидат пед. наук, доц.;
ПАНЧУК Ірина Іванівна – доктор філос. наук, проф.;
ГУДОВСЕК Оксана Анатоліївна – кандидат пед. наук, доц.;
ГРИЦАЙ Наталія Богданівна – доктор пед. наук, проф.;
МАЗУР Дмитро Володимирович – доктор філос., доц.;
ПОЛЩУК Ірина Віталіївна – доктор філос.;
ПОНОМАРЕНКО Вадим Юрійович – викладач;
КРАСИЛЬНИКОВ Андрій Сергійович – голова студентської
ради РДГУ, здобувач освітнього ступеня бакалавр, ФПЗЛС;
ШУЛЬГАЧ Марія Ігорівна – здобувач ступеня PhD;
ШИЛАН Ангеліна Петрівна – здобувач освітнього ступеня бакалавр, ПФ.

Важлива інформація: відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та дотримання норм академічної доброчесності несуть автори публікацій. Оргкомітет конференції залишає за собою право незначного редагування та скорочення поданих для публікації чи опублікування матеріалів.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 28 травня 2026 р.).

ІНТЕГРАЦІЯ ERP-СИСТЕМ В УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Бабарика С.С., здобувач ступеня бакалавра

Рябець К.А., доктор наук з державного управління, завідувач кафедри управління

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Київ

Сучасне суспільство характеризується стрімким зростанням значущості ефективного управління сукупністю бізнес-процесів підприємства в умовах активної цифрової трансформації економіки. Для забезпечення конкурентоспроможності та стійкого розвитку організацій необхідно постійно оптимізувати внутрішні процеси, зменшувати витрати, прискорювати прийняття управлінських рішень та активно впроваджувати цифрові технології.

Оптимізація діяльності організації передбачає комплексний підхід до управління ключовими бізнес-процесами, зокрема фінансовими, виробничими, логістичними, кадровими та інформаційними. Недостатня інтеграція зазначених процесів призводить до фрагментарності управління, дублювання функцій, зростання операційних витрат і зниження ефективності прийняття управлінських рішень. Тому виникає об'єктивна потреба у створенні єдиного інформаційного простору, здатного забезпечити узгодженість діяльності всіх структурних підрозділів підприємства.

Одним із інструментів реалізації такого підходу є впровадження ERP-систем (Enterprise Resource Planning). ERP-система являє собою комплексну інформаційну систему, призначену для планування, обліку та контролю ресурсів підприємства шляхом інтеграції основних бізнес-процесів у межах єдиної бази даних.

Історично передумови виникнення ERP-систем пов'язані з розвитком систем планування матеріальних ресурсів (MRP), які з'явилися у середині XX століття та були орієнтовані переважно на управління виробничими запасами. Подальший розвиток цих систем призвів до формування концепції MRP II, що включала планування виробничих потужностей і фінансові аспекти діяльності підприємства. Однак зазначені системи мали обмежений функціонал і не забезпечували комплексної інтеграції всіх бізнес-процесів організації [1, с.32].

Перехід до ERP-систем як універсального управлінського інструменту відбувся наприкінці XX століття. На цьому етапі інформаційні системи почали охоплювати не лише виробничу сферу, а й фінанси, логістику, управління персоналом, збут, маркетинг і аналітику. Такий підхід дозволив розглядати підприємство як єдину систему взаємопов'язаних процесів, що функціонують у спільному інформаційному просторі. На початкових етапах впровадження ERP-систем їх використання було характерним переважно для великих компаній та корпорацій. Це пояснювалося значними витратами на придбання програмного забезпечення, складністю адаптації до специфіки бізнесу та необхідністю залучення висококваліфікованих спеціалістів.

Сучасний етап розвитку інформаційних технологій суттєво змінив підходи до впровадження ERP-систем у діяльність підприємств. Завдяки розвитку хмарних технологій, модульної архітектури та програмних рішень із відкритим кодом ERP-системи стали більш гнучкими та доступними для підприємств малого та середнього бізнесу. Це дозволило організаціям впроваджувати ERP-рішення поетапно, адаптуючи функціонал до власних потреб і фінансових можливостей, що знижує бар'єри входу та ризики, що пов'язані з цифровою трансформацією.

ERP-системи функціонують на основі модульної архітектури, що дозволяє охопити ключові напрями діяльності організації та забезпечити їх інтеграцію в єдиному інформаційному середовищі. Основні функціональні складові ERP-систем та їх вплив на ефективність управління полягають у наступному:

- Фінансово-обліковий модуль – забезпечує автоматизацію бухгалтерського та управлінського обліку, формування фінансової звітності, контроль доходів і витрат, що сприяє підвищенню прозорості фінансової діяльності та зниженню ризику помилок.
- Модуль управління матеріальними ресурсами – охоплює процеси закупівель, обліку запасів і складських операцій, дозволяє оптимізувати рівень матеріальних ресурсів та зменшити витрати, які пов'язані з їх зберіганням і переміщенням.
- Логістичний модуль – забезпечує планування та контроль постачання, управління ланцюгами поставок і взаємодію з постачальниками, що підвищує надійність і стабільність логістичних процесів.
- Виробничий модуль – відповідає за планування виробничих потужностей, контроль виконання виробничих завдань, облік виробничих витрат і аналіз ефективності виробництва.
- Модуль управління персоналом – автоматизує кадровий облік, нарахування заробітної плати, оцінювання результативності працівників та планування потреб у трудових ресурсах.
- Модуль управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM) – забезпечує облік клієнтської бази, контроль продажів і аналіз взаємодії з клієнтами, що сприяє підвищенню якості обслуговування та зростанню доходів.
- Аналітичний та звітний модуль – надає інструменти для аналізу показників діяльності, моніторингу ефективності бізнес-процесів і підтримки прийняття управлінських рішень на стратегічному рівні [2, с.3-4].

Така комплексна інтеграція усуває розрізненість даних, виключає дублювання операцій і забезпечує реальний час доступу до точної інформації для прийняття рішень. У результаті ERP-система перетворюється на

потужний єдиний цифровий хребет підприємства, який одночасно підвищує прозорість, знижує витрати, мінімізує ризики та суттєво підвищує загальну ефективність управління.

Попри зростаючу актуальність цифровізації управління, впровадження ERP-систем в українських підприємствах супроводжується низкою системних бар'єрів, які обмежують швидкість та ефективність їх поширення. Одним із ключових бар'єрів залишається висока вартість впровадження ERP-рішень, що включає не лише ліцензійні витрати, а й витрати на налаштування, інтеграцію з існуючими системами, адаптацію бізнес-процесів та навчання персоналу. Іншою важливою проблемою є недостатній рівень цифрової зрілості підприємств, що проявляється у відсутності формалізованих бізнес-процесів, слабкій стандартизації операцій та низькому рівні підготовки персоналу до роботи з комплексними інформаційними системами.

Окремої уваги потребує проблема використання програмних продуктів російського походження, зокрема системи 1С, яка тривалий час була одним із найпоширеніших інструментів автоматизації бухгалтерського обліку та управління підприємствами в Україні. Її широке застосування у 2000-2010-х роках було зумовлене відносно низькою вартістю впровадження, адаптацією до пострадянської системи бухгалтерського обліку, наявністю значної кількості спеціалістів на ринку та простотою інтеграції в бізнес-процеси малого і середнього бізнесу. Після початку збройної агресії російської федерації проти України у 2014 році питання використання російського програмного забезпечення набуло вимірів національної безпеки. У 2017 році Рішенням Ради національної безпеки і оборони України, введеним у дію Указом Президента України №133/2017 від 15 травня 2017 року, були запроваджені санкції щодо низки російських юридичних осіб, зокрема у сфері інформаційних технологій, що фактично обмежило використання відповідного програмного забезпечення в державному секторі, органах державної влади, державних підприємствах та об'єктах критичної інфраструктури [4]. Подальше посилення обмежень відбулося після 2022 року у зв'язку з повномасштабною агресією, що прискорило відмову від таких рішень і перехід до альтернативних систем. Основними причинами таких заходів стали ризики інформаційної безпеки, потенційна залежність від країни-агресора, а також невідповідність сучасним вимогам кіберзахисту та цифрового суверенітету держави [3, с.119].

У контексті переорієнтації українських підприємств на безпечні та стійкі цифрові рішення особливої актуальності набуває використання альтернативних ERP-систем, здатних забезпечити комплексну підтримку управлінських процесів. Українські програмні продукти, зокрема IT-Enterprise [5], формуються з урахуванням національного регуляторного середовища та практики ведення обліку, що істотно спрощує їх інтеграцію в організаційну структуру підприємств і зменшує потребу в додатковій адаптації бізнес-процесів. Наявність локальної експертної підтримки та розвиненого ринку впровадження сприяє більш керованому та прогнозованому процесу цифрової трансформації.

Водночас міжнародні ERP-платформи, такі як SAP і Microsoft Dynamics 365, широко застосовуються у практиці управління великими підприємствами [6, с.19]. Платформи вирізняються здатністю підтримувати складні управлінські структури, багатoproфільну діяльність і багаторівневу аналітику, що робить їх ефективними інструментами для координації діяльності великих та територіально розподілених підприємств. Їх застосування сприяє формуванню єдиних управлінських підходів і підвищенню адаптивності організацій до змін зовнішнього середовища.

Впровадження ERP-систем слід розглядати не лише як інструмент автоматизації окремих управлінських функцій, а як системоутворюючий чинник трансформації підприємства в інтегровану цифрову екосистему, де дані, процеси та рішення формують єдиний керований вектор розвитку. Такий підхід принципово змінює логіку управління, забезпечуючи перехід до моделі, в якій ефективність визначається не окремими локальними покращеннями, а узгодженістю та взаємодією всіх елементів організаційної структури. У результаті формується здатність підприємства до швидкої адаптації, зниження внутрішньої ентропії управлінських процесів і підвищення точності стратегічного планування, що в сукупності створює стійку основу для довгострокового зростання та зміцнення конкурентних позицій у цифровій економіці.

Список використаної літератури:

1. Оксамитна Л., Пряха Р. Особливості сучасних ерр-систем управління бізнес-процесами підприємства. Управління розвитком складних систем. 2022. № 51. С. 31–40. DOI: <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2022.51.31-40>
2. Лавриненко С., Кравчук І., Буднік О. Сучасні ERP-технології – ефективна складова системи менеджменту організацій. Економіка та суспільство. 2024. № 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-37>
3. Куцик П., Туліка Н. Використання російського програмного забезпечення та кібервиклики: вплив на економіку України та перспективи для вітчизняної IT-галузі. Підприємництво і торгівля. 2025. № 44. С. 111-120. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2025-44-14>
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України від 15.05.2017 р. № 133/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133/2017#Text>
5. IT- Enterprise: офіційний сайт. URL: <https://www.it.ua/about-company>
6. Блохіна В. Впровадження ERP-систем на підприємствах України. Розвиток соціально-економічних систем в геоелектрономічному просторі: матер. IV Міжнарод. науково-практич. конф. (22-23 травня 2024 року.) 2024. С. 18-20.